

# Jacek Dąbrowski, Ryszard Boguwoński

---

Rogóżno-Zamek, st. 1, gm. loco, woj. toruńskie, AZP 29-47/1

---

Informator Archeologiczny : badania 28, 100-101

---

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

kwadratu. Wewnątrz wschodniej krypty grobowej, na głębokości ok. 210 cm znaleziono kamienne detale architektoniczne: wspornik sklepienia, fragm. żeber itp.

Do cenniejszych zabytków odkopanych w kaplicy należy zaliczyć kilka fragm. marmurowego nagrobka — na trzech z nich zachowała się gotycka inskrypcja minuskułowa wykonana w języku łacińskim: „Obyt J... princeps et.../J/ohannes... rathibori... Orate peo”.

**Racibórz–Stare Miasto,  
kościół dominikanek  
gm. loco, woj. katowickie  
AZP 101–40/—  
lub 102–40/—**

Muzeum w Raciborzu

Badania prowadzili mgr K. Kozłowska (autorka sprawozdania) i J. Ćwikła. Finansowane przez Muzeum w Raciborzu. Trzeci sezon badań. Prezbiterium — podziemie z grobami.

Badania trwały od 20 maja do 29 czerwca 1994. Skupiały się głównie na eksploracji wokół grobów i w części południowo–zachodniej, od głębokości ok. 80–193 cm (miejscami). Wszędzie występowała sypka warstwa brunatnego humusu z drobnym gruzem ceglany, zaprawą wapienną, fragm. ceramiki, materiałem kostnym ludzkim i zwierzęcym, węglem drzewnym, polepą. Na południe od grobu nr 8 eksplorowano wnętrze grobu nr 9. Dalej na południe, na granicy nie istniejącej ściany południowej grobu 9, na głębokości 193 cm odkryto grób jamowy dziecięcy. W brunatnej warstwie humusu znajdowały się ślady trumny o długości ok. 150 cm i szerokości ok. 50 cm. W niektórych miejscach trumna miała fakturę gąbczastą, jakby była wykonana z dykty, a nie z drewna. Szkielet miał długość ok. 125 cm, wokół głowy znajdował się pukiel jasnych włosów lub jakiegoś włókna przypominającego włosy.

Eksplorowano również odcinek w obrębie pieca odkrytego w poprzednim roku. Warstwa przepalanej gliny nakłada się jakby na ścianki grobu 5, co sugerowałoby, że grób jest starszy.

Odkryte groby w podziemnej części prezbiterium mogą pochodzić z okresu późnego średniowiecza po okres nowożytny.

Badania będą kontynuowane.

Reszel, st. II, gm. loco, woj. olsztyńskie — patrz: okres nowożytny

**Rogóżno–Zamek, st. 1  
gm. loco, woj. toruńskie  
AZP 29–47/1**

Muzeum w Grudziądzu

Badania prowadził mgr Jacek Dąbrowski pod kierunkiem mgr. Ryszarda Boguwolskiego. Finansowane przez Urząd Gminy w Rogóżnie. Grodzisko wczesnośredniowieczne?, zamek pokrzyżacki (k. XIII–pocz. XIV w.).

Wcześniejsze badania na tym obiekcie prowadzono w 1972 r.; dostarczyły one informacji o istnieniu osadnictwa kultury łużyckiej z okresu halsztackiego i wczesnego podokresu lateńskiego oraz z 2. poł. XIII–XV w., a więc z okresu funkcjonowania zamku.

Prace w 1994 r. miały na celu weryfikację tezy o istnieniu pod posadowieniem zamku krzyżackiego wczesnośredniowiecznego założenia grodowego.

W celu rozpoznania ogólnej stratygrafii stanowiska wytyczono oś badawczą, stanowiącą jednocześnie oś cypla wysoczyzny, na którym położone jest stanowisko; następnie wzdłuż osi wykonano co 5 m 12 odwiertów (licząc od południowego narożnika wieży bramnej). Stwierdzono występowanie nawarstwień z dużą zawartością gruzu ceglanego i zaprawy wapiennej, świadczące o wielokrotnych niwelacjach podzameczka wewnętrznego, poza tym będących pozostałością rozbiórki zamku w XIX w. Stwierdzono też (odwierty VIII, IX, IXa, X i XI) fakt zasypiania fosy oddzielającej podzameczka wewnętrznego od zamku wysokiego. W odwiertach I i II, znajdujących się odpowiednio 5 i 10 m od narożnika południowego wieży bramnej, stwierdzono nawarstwienia sięgające do głębokości odpowiednio 280 i 230 cm. Stwierdzono występowanie spalenizny oraz fragm. węgla drzewnych.

Kolejnym etapem badań było wytyczenie wykopu o wymiarach 5 x 3 m, usytuowanego wzdłuż osi pomiarowej, w odległości 5 m od południowego narożnika wieży bramnej.

W wyniku eksploracji zarejestrowano 11 warstw o łącznej miąższości 4 m. Wstępna interpretacja stratygrafii stwierdzona w wykopie pozwala na postawienie tezy o prawdopodobnym istnieniu w tym miejscu — przed posadowieniem zamku przez Krzyżaków — grodu (warstwy VIII, XI stwierdzone w części wschodniej wykopu oraz warstwa IX stwierdzona w części zachodniej wykopu, zawierająca materiał wczesnośredniowieczny, datowany wstępnie na 2. poł. XII—pocz. XIII w.).

Łącznie pozyskano 73 fragm. ceramiki wczesno- i późnośredniowiecznej, fragm. kości zwierzęcych, poroża oraz 3 przedmioty metalowe nieokreślone.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum w Grudziądzu.

Badania będą kontynuowane.

**Rudy**  
**gm. Kuźnia Raciborska, woj.**  
**katowickie**  
**AZP 99-42/—**

Uniwersytet Łódzki Katedra Archeologii

Badania prowadzili mgr Aleksander Andrzejewski, dr Tadeusz Grabarczyk, prof. dr hab. Leszek Kajzer, mgr Janusz Pietrzak, mgr inż. arch. Bahjat Suliaman. Finansowane przez Państwową Służbę Ochrony Zabytków w Katowicach. Trzeci sezon badań. Zespół opactwa cysterskiego, od XIX w. pałac książąt raciborskich.

Przebadano 20 wykopów archeologicznych (o numeracji łącznej od LIV do LXXIII) o powierzchni ponad 220 m<sup>2</sup> i orientacyjnej kubaturze 400 m<sup>3</sup>. Wykonano także ciąg odwiertów przez dziedziniec pałacu opackiego na linii północ-południe. Zgromadzono zbiór 10.500 zabytków ruchomych, ujęty w 509 numerów inwentarzowych. Pobrano także próbki do badań laboratoryjnych (drewno, tynki, piaskowiec).

Cztery z wykopów ulokowano w obrębie średniowiecznego „claustrum”. Kontynuowano w nich badania dotyczące średniowiecznych faz budowlanych w skrzydle wschodnim. Aż 11 jednostek badawczych zlokalizowano w obrębie murów nowożytnych skrzydeł pałaców opackich, a także na dziedzińcu opackim. Pozostałe 5 wykopów ulokowano w bezpośrednim otoczeniu zespołu.

Wykopy w „claustrum” potwierdziły tezę o niejednoczesnym wznoszeniu skrzydła wschodniego średniowiecznego klasztoru.

W wykopach ulokowanych na dziedzińcu stwierdzono, że budynki XVII-XVIII-wieczne ulokowano na bardzo bagnistym gruncie, co wymagało palowania. Poznano także sytuację stratygraficzną dziedzińca opackiego, który został wypoziomowany dopiero przez księcia raciborskiego.

W wykopach w otoczeniu zespołu odkryto pozostałości XVII-wiecznego parkanu drewnianego, otaczającego kwatery ogród.

Analizowano także elementy pierwotnej architektury zachodniego skrzydła średniowiecznego „claustrum”, czyli domu konwersów. Choć efekty tegorocznych obserwacji